

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

figyelj!!!

MŰSORFÜZET

1997

MÁJUS-JÚNIUS

RENDEZVÉNYEK

Baradla képzőművészeti kiállítás

Április 8-án nyílt meg a pestlőrinci Kondor Béla Közösségi Házban (XVIII. Kondor Béla sétány 8.) a Baradla képzőművészeti kiállítás, melyen a múlt év szeptemberében Jósmafőn szervezett Baradla képzőművészeti alkotótábor 15 résztvevőjének mintegy 30 alkotása szerepel. A kiállítás április 29-ig tekinthető meg hétköznap 10-20 óra, szombat-vasárnap 9-20 óra között. Megközelíthető a 3-as Metró Kőbánya-Kispest végállomásától a piros 136-os autóbusszal (6. megálló).

Hágó Kupa

A verseny idén a Bükk térségében kerül megrendezésre, a Bolhási- és a Jávorkúti-víznyelőbarlangban. A verseny nehézsége a vegyes terepviszonyok miatt várhatóan igen összetett lesz. Három fős csapatok jelentkezését várjuk. Szükséges felszerelés: barlangjáró alap (sisak, lámpa, overall, gumicsizma) és kiegészítő felszerelések (ereszkedő- és mászógépek, hevederzet), valamint 1 bag és 30 m kötél.

A csapatverseny 1997. május 31-én (szombaton), az egyéni verseny vasárnap kerül megrendezésre. *Értékes díjakat nyerhetsz Te is!*

A tábor helyszíne *Létrás-tető* lesz. A részvételi díj: 250.- Ft/fő.

(Szifonúzás, ködevés, csodavárás, sárbakúzás, kötélégetés és egyéb misztikumok)

Sok szeretettel és kalanddal vár a BEAC Barlangkutató Csoport!

Barlangnap

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 41. Barlangnapját az idén a Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület szervezi 1997. június 20-22. között a Mecsek-hegységben, Abaligeten.

Szállás az abaligeti campingben lesz. Érkezés péntek déltől, regisztráció a bejáratnál.

A regisztrációs díj előreláthatólag: 400.- Ft, mely magában foglalja a camping használatát (WC, zuhanyozók és melegvíz), valamint a szombat esti közös meleg vacsorát. A camping területén előreláthatólag büfé is fog működni. Tekintettel arra, hogy felszerelés-árusításra a jogot a rendezvényt szponzoráló cég kapta meg, a Barlangnap ideje alatt a campingben felszerelés-árusítás nem folytatható.

Péntek este lehetőség nyílik korlátozott számban diavetítésre, erre kérjük az előzetes jelentkezéseket.

A szokásokhoz híven szombaton lesz a Marcel Loubens Kupa, melyre 3 fős csapatok jelentkezhetnek már előre, de legkésőbb a helyszínen pénteken estig. Slósztt feltétlen hozzon mindenki, a versenyző csapatok nitt-fúrót is.

Bemutatandó barlangok:

- Abaligeti-barlang és oldalágai,
- Mészégető-barlang,
- Vízfő-barlang,
- Büdös-kúti-zsomboly,
- Köteles-zsomboly,
- Spirál-nyelő és barlangja,

- Remény-zsomboly,
- Szuadó-völgyi nyelők.

A túrákat a Pro Natura KBE, a JATE Barlangkutató Csoport, a Mecseki Karsztkutató Csoport és a Mecsek Egyesület Barlangkutató Szakosztálya vezeti.

A túrákra egyszerre 6-8 fős csoportok mehetnek, a Spirál-nyelő esetében 5 főnél többen egyszerre nem mehetnek le! Ezekon kívül igény szerint felszíni túrákat is vezetünk a Nyugat-mecseki karszton.

Abaliget megközelítése többféle módon történhet:

Budapestről vonattal és busszal Pécsre, majd onnan a távolsági buszpályaudvarról busszal Abaligetre. A legutolsó busz este 19 órakor indul Abaligetre. Néhány Budapestről Pécsre érkező vonat megáll Abaligeten, az utómástól 3-4 km gyaloglással elérhető a camping. A személyautóval érkezők Pécsre érve végigmennek a városon a 6-os úton, majd a város túlsó végén elkanyarodnak jobbra Orfű-Abaliget felé.

(Az egyesület telefonszáma, mely az előző Műsorfüzetben tévesen jelent meg: 72/316-565)

Szatyor Miklós

Rendkívüli küldöttközgyűlés

A Társulat elnöke a személyi jövedelem adó 1 %-ának felajánlását lehetővé tevő alapszabály-módosítás érdekében 1997. június 21-én, szombatra, a Barlangnap programjába illesztve rendkívüli küldöttközgyűlést hív össze. A küldöttközgyűlésnek ez az egy napirendi pontja lesz. A Választmány 1997. február 27-i ülésén elfogadott javaslat, melyet a küldöttközgyűlés elé terjesztünk az alábbiak szerint hangzik:

„A Társulat, mint független, tudományos, szakmai szervezet, politikai tevékenységet nem folytat és nem támogat, pártoktól támogatást nem kap. Országgyűlési képviselőjelöltet nem állít és nem támogat.”

Ezzel a szöveggel az Alapszabály II. fejezet 2.§ új 3. ponttal egészülne ki.

A küldöttek delegálására vonatkozó leveleket és a küldöttközgyűlés pontos időpontját (a Barlangnap szervezőivel történő egyeztetés után) minden érdekeltnek megküldjük.

Titkárság

Társulati kutatótábor—Budai-hegység

Tájékoztatjuk az érdeklődő tagokat, hogy az 1997. július 4-13. között a Budai-hegység területére a Műsorfüzet előző számában meghirdetett társulati kutatótábor érdektelenség miatt **elmarad**.

Sásdi László, szervezeti titkár

Társulati kutatótábor Kossuth-barlang

A tábor időpontja: 1997. július 4-13.

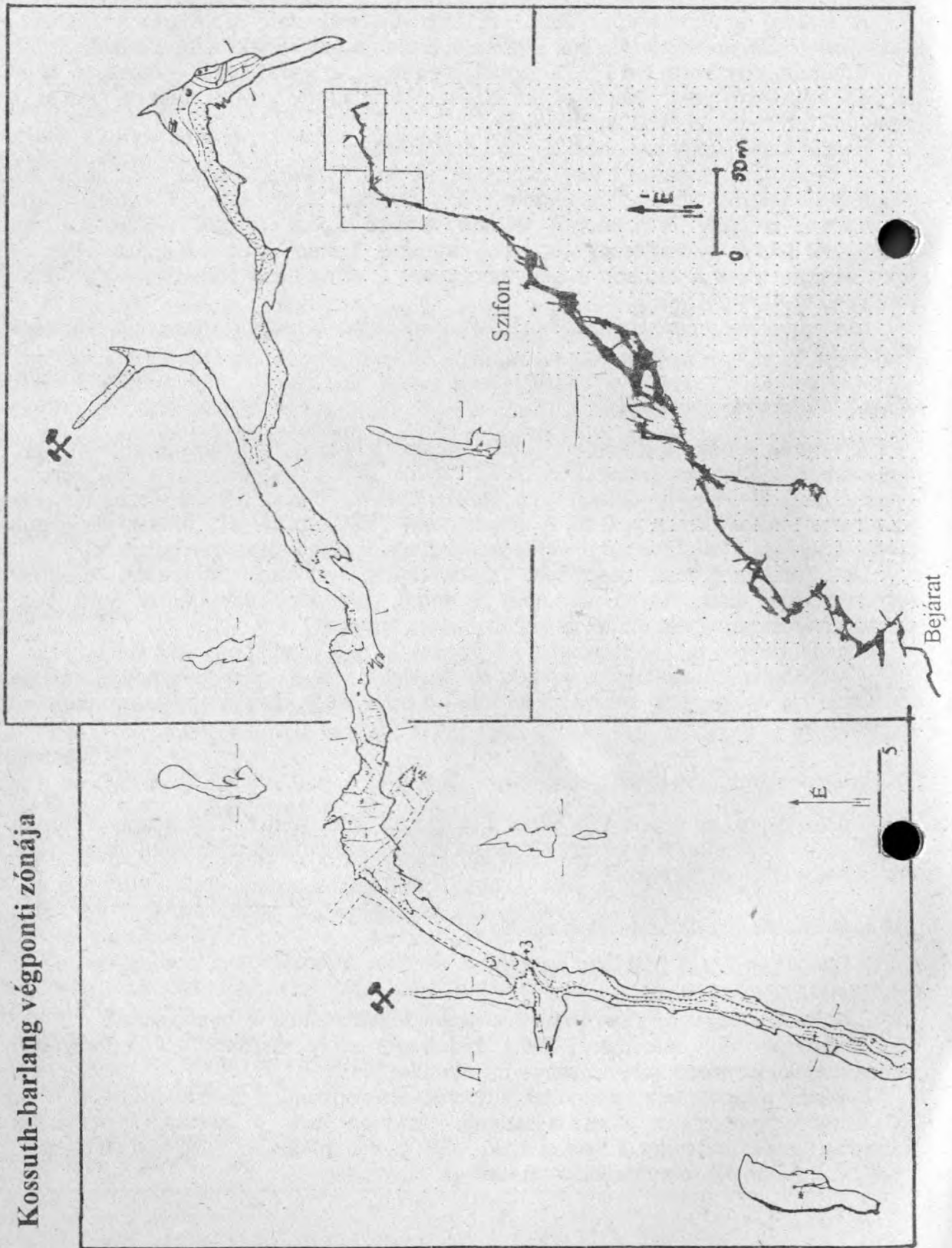
A tábor helye: Jósvaló, parókia

Elhelyezés: egyénileg sátorban, korlátozott létszámban sokágyas szobában.

Részvételi díj: maximum 200.- Ft/fő/nap, mely összeg a megpályázott támogatások elnyerése függvényében csökkenhet.

Étkezés: naponta egy meleg étel, hideg étkezés egyénileg (bolt 50 m-re).

A tábor célja: a Kossuth-barlang szifonon túli szakaszainak feltárása bűvármerüléssel valamint a szifonon kb. 200 m-rel túlhaladó felső ágbán történő bontással. A bontást naponta több műszakban tervezzük.

Kossuth-barlang végponti zónája

A végpontok szárazon elérhetőek lesznek. A munka várható eredményeként Magyarország egyik legnagyobb, még ismeretlen patakos barlangrendszerébe történő bejutásra számítunk.

A részvétel feltétele barlangjáró alapfelszerelés és kötéltechnikai felszerelés.

Kellő résztvevő és igény esetén a környék egyéb ígéretes karsztobjektumainak megbontását is tervezzük.

További információk

a tábort megelőzően: Elekes Balázs m.h.: 118 3063, otthon: 326 3220

Nyerges Miklós m.h.: 463 2213

a tábor ideje alatt: 06 48 350 045

Számítunk részvételedre!

Elekes Balázs Nyerges Miklós

BARLANGHANGVERSENY a BARADLA-BARLANG

aggteleki Hangverseny-termében 1997. július 26-án és 27-én, szombaton és vasárnap 15 órakor. *Műsor:*

Wagner: A bolygó hollandi-nyitány, Muszorgszkij: Éj a kopár hegyen, Liszt: Les préludes

Közreműködik: *a Sinfonietta Hungarica Zenekar*

Vezényel: *Kesselyák Gergely, a MTU 1995. évi karmesterversenyének III. helyezettje*

Információ és jegyárúsítás:

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, 1027 Budapest, Fő utca 68. Tel./Fax: 201-9493

Aggteleki Nemzeti Park Információs Központja: 3759 Aggtelek, Tel.: 48/343-073

Belépőjegy ára: 1000.- Ft.

ELNÖKSÉGI, VÁLASZTMÁNYI HATÁROZATOK

Elnökségi ülés: 1997. február 20.

—Meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette Gádoros Miklós társelnök beszámolóját a PHARE monitoring rendszer kiépítési munkáinak jelenlegi állásáról.

—A Gouffre Berger-barlangban 1996 nyarán bekövetkezett balesettel kapcsolatban, az elnökségi ülésen meghívottként résztvevő Szenthe István másolatban átadta jelenlévőknek a baleset időszakában készült meteorológiai prognózisokat, valamint a viselt öltözet típusok élettani hatásait bemutató anyagot. Részletesen kifejtette azokat a körülményeket, amelyek figyelembevételével a baleset, véleménye szerint, elkerülhető lett volna.

Hevesi Attila elnök—az átadott anyagok tanulmányozásán túl—azoknak az állításoknak a megalapozottságát vitatta, amelyeket Szenthe István a baleset híret követően az írott és elektronikus médiában hangoztatott.

A tényszerű vita közepén—a be nem jelentett hangfelvétel személyiségi jogait sértő volta miatt—Szenyhe István elhagyta a helyiséget (az elnökségi üléseken—a jegyzőkönyv pontos összeállításához—rendszeresen alkalmazunk magnetofont).

—Elfogadta a Társulat 1997. évi munkatervét.

—Elfogadta a Társulat 1996. évi gazdálkodásáról szóló beszámolót.

—Meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette a Kadić emléknapi előkészítéséről szóló tájékoztatást.

—A Budai-hegység, illetve az időközben felmerült, Kossuth-barlang területén szervezendő társulati táborokkal kapcsolatban felkérte a szervező Elekes Balázs, Nyerges Mikdós és Sásdi László titkárokat, hogy az időpontokat úgy egyeztessék, hogy a két tábor lehetőség szerint csak kis átfedéssel kerüljön megrendezésre.

—Székely Kinga tájékoztatást adott az Oktatási Rendszer helyzetéről, amely természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján miniszteri rendeletben kerül szabályozásra. Ennek értelmében a kutatásvezetői képzés valószínűleg ebben az évben még nem indulhat meg.

—Székely Kinga tájékoztatást adott a Karszt és Barlang elmaradt számainak kiadásáról. Elmondta, hogy március végén nyomdába adható az 1993. I-II. szám, a Kessler Hubert, Balázs Dénes emlékszám (1994. I-II.) jól elő van készítve, 1997. év végén meg is jelenhet. Az 1995-1996. évi összevont szám anyagának összeállítását és szerkesztését dr. Hevesi Attila vállalta, mely év végén szintén nyomdába kerülhet. (Ez utóbbi számhoz 1997. szeptember elejéig várunk anyagokat.)

—Elfogadta az újonnan belépők felvételi kérelmét.

Választmányi ülés: 1997. február 27.

—Meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette a főtitkár beszámolót az előző ülés óta eltelt időszakról.

—Elfogadta a Társulat 1997. évi munkatervét.

—Elfogadta a Társulat 1996. évi gazdálkodásáról szóló beszámolót.

—Foglalkozott a Cholnoky-pályázat beadási határidejének megváltoztatásával kapcsolatos észrevételekkel, s ezek alapján úgy döntött, hogy 1998-tól ismét február 15. lesz a pályázat beadási határideje. Az eredményhirdetésre ezt követően a márciusi, vagy áprilisi közgyűlésen kerül sor. A Szakmai Napok pedig a továbbiakban is novemberben kerül megrendezésre.

—Tudomásul vette a titkárok bejelentését, mely szerint két társulati tábor kerül megrendezésre.

—Tudomásul vette Székely Kinga tájékoztatását a Karszt és Barlang elmaradt számainak kiadásáról.

—Elfogadta a személyi jövedelemadó 1 %-ának felajánlását lehetővé tevő alapszabály-módosítási javaslatot.

—Elfogadta az Óbudai SE Barlangkutató Csoport, a Plózer István Vizalatti Barlangkutató Csoport, valamint a Rózsadombi, Felsőzöldmáli, Pál-völgyi, Gugger-, Ferenc-, József-, Mátyás- és Szemlő-hegyi Területi Szervezet megalakulását.

—Egyhangúlag elfogadta a Bagaméri Béla, Dr. Juhász András és Venkovits István tiszteletbeli taggá választásával kapcsolatos javaslatot.

Beszámoló közgyűlés

Társulat 1997. március 13-án tartotta beszámoló közgyűlését a MTESZ Fő utcai székházában. A közgyűlésen 22 társulati tag vett részt.

A közgyűlésen Szablyár Péter főtitkár ismertette az 1996. évről szóló főtitkári beszámolót, melyet a Műsorfüzetben teljes egészében közzéteszünk. A Társulat főtitkára a beszámoló közgyűlés elé terjesztette a Társulat Választmányának 1997. február 27-i ülésén hozott- a személyi jövedelemadó 1 %-ának felajánlását lehetővé tevő alapszabálmódosító-határozatát. Tekintettel azonban arra a tényre, hogy a beszámoló közgyűlés a Társulat Alapszabályának értelmében módosító javaslatot nem szavazhat meg, a Társulat elnöke a Barlangnap keretében 1997. június 21-ére rendkívüli küldöttközgyűlést hív össze. (Lásd a Barlangnap meghirdetésénél!)

A beszámoló közgyűlés programjában a továbbiakban érmek és kitüntetések átadására került sor.

Új Kadić Ottokár-érmesünk

A Közgyűléstől kapott felhatalmazása alapján a Társulat Érembizottsága 1997. március 13-i közgyűlésünkön *Kadić Ottokár-éremmel* tüntette ki **dr. Szunyogh Gábort**, aki 1951-ben született, 1966 óta Társulatunk tagja, 1975-ben a miskolci egyetemen bányamérnöki oklevelet szerzett, 1979-ben elnyerte az egyetemi doktori, 1989-ben pedig a tudományok kandidátusa fokozatot. 1976–1979 közt a Nehézipari Műszaki Egyetem Fizika Tanszékén tudományos segédmunkatársként, 1979–1992 között a Központi Bányászati Fejlesztési Intézetben tudományos főmunkatársként dolgozott, 1992 őszé óta a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Földrajz Tanszékén tanít, mint főiskolai tanár dinamikus földrajzot, térképészetet és hidrogeográfiát, a Fizika Tanszéken pedig elméleti fizikát.

Egyetemista kora óta folytatott barlangtani alap kutatásai kiterjedtek a gömbfülkék képződés folyamatainak modellezésére, a korróziós eredetű karsztos kisformák kialakulásának, a barlangi meanderek fejlődési törvényszerűségeinek kutatására és a barlangi légáramlatok termikus állapotváltozásainak kvantitatív elemzésére. Barlangvédelmi célú kutatásai során kidolgozott és számos helyen már gyakorlatban is alkalmazott egy olyan állékonyságvizsgálati—barlangbiztosítási módszert, amellyel kimutathatók a barlangokat befoglaló kőzetösszetétel igen lassú, műszerekkel szinte mérhetetlen, de mégis megállíthatatlan mozgásai. Barlangtérképezési munkái során a teljes egészében a helyszínen, a barlangban felvett és megrajzolt 1:100 méretarányú, rendkívül igényes és nagy pontosságú Béke-barlang térképével szerzett széleskörű elismerést, amelyet követően most elkészítette a Baradla jósvafői szakaszának onló kivitelű térképét is.

Szakirodalmi tevékenysége igen széleskörű. Nyomtatásban megjelent publikációinak, tanulmányainak, konferenciákon elhangzott előadásainak, kutatási jelentéseinek, szakvéleményeinek, pályaműveinek, disszertációinak és főiskolai jegyzeteinek együttes száma 132, ezekből 66 barlangtani vonatkozású (a többi bányászati és geofizikai tárgyú, illetve pedagógiai célú). Szakmai munkáival számos pályadíjat nyert el, 1996-ban Pro Natura éremmel tüntették ki.

Értékes munkát végzett Társulatunk szervezetében is, ahol 1986–1988 közt tudományos titkárként, 1988–1995 közt választmányi tagként, 1991–1995 között a Karszt és Barlang Alapítvány kuratóriumának tagjaként tevékenykedett.

Új tiszteleti tagjaink

A Társulat 1997. március 13-i közgyűlése három új tiszteleti tagot választott.

Bagaméri Béla (szül.: 1922.) A barlangkutatást 1941-ben az Erdélyi Kárpát Egyesületben kezdte. Tevékenységét a II. Világháború megszakította, 1943–1944-ben

katona a keleti fronton, 1944–1947 között hadifogoly a Szovjetunióban. Hazatérése után a kolozsvári Műszaki Egyetemen folytat tanulmányokat és 1955-ben gépészmérnöki diplomát szerez. Közben a kolozsvári Vasas Sport Klub barlangász-alpinista szakosztályvezetőjeként folytatja barlangkutatózásait főképpen a Bihar-hegységben és a Királyerdő hegyei között. 1957-ben felfedezte és kolozsvári barlangkutatóival feltárta és térképezte a Szelek-barlangját. A nagyjelentőségű feltárásról 1961-ben *Szelek barlangja* című könyvében számolt be. 1968-ban jelentős barlangkutatói sikereiért elnyerte az Emil Rakovita Emlékérmét. A Szelek barlangjának azóta is újabb és újabb szakaszait tárták fel, 1988-ig felmért több mint 37 km össz-hosszúságával Románia leghosszabb barlangja lett. Alapító elnöke volt a kolozsvári Amatőr Barlangkutató Klubnak, amely 1991-ben tiszteletbeli elnökévé választotta. Szoros kapcsolatot tart fenn a magyar barlangkutatókkal és az MKBT-több rendezvényünkön és központi kutatótáborunkon is részt vett.

Venkovits István (szül.: 1913.) Az 1930-as évek elején már a Magyar Barlangkutató Társulat tagja és mint a Természetbarátok Turista Egyesülete (TTE) barlangkutató szakosztályának vezetője, eredményes feltáró kutatásokat folytat a Kevély-nyergi Természetbarát-zombolyban, valamint a Legény- és Leány-barlangban. A II. világháború után szakosztályával a Mecsek-hegységben szervez barlangkutató expedíciót és az elsők között kutatja át a Sátorkőpusztai-barlangot. Mint diplomás geológus a Magyar Állami Földtani Intézetben végzett munkái során is sokat foglalkozott a karsztokkal és foglalkozik ma is, 84 évesen (!), mint aktív terepgeológus. Számos karsztos témájú tanulmányt publikált. 1958 végén tevékenyen részt vett Társulatunk újjászervezésében, és hosszabb időn át szerepet vállalt vezetésében is.

Dr. Juhász András (szül.: 1930.) Bányamérnöki diplomájának megszerzése után előbb a Dorogi, majd a Borsodi Szénbányászti Tröszt hidrogeológusa-, majd főgeológusaként évtizedeken át karsztokkal és a karsztvizekkel foglalkozott, és e tárgykörben számos jelentős tanulmányt publikált. 1963-ban megkapta a Vizgazdálkodás Kiváló Dolgozója kitüntetését. 1961-től a Miskolci Egyetem meghívott előadójaként geológus- és bányamérnök hallgatóknak hidrogeológiát és azon belül karszthidrológiát is oktatott, ezért 1973-ban címzetes egyetemi docensi címet kapott. Elnyerte a földtani tudományok kandidátusa tudományos fokozatot. Részt vett 1958-ban Társulatunk újjászervezésében, és egészen nyugalomba vonulásáig mint társelnök, szakosztályelnök, elnökségi tag és az Érem Bizottság tagja működött, továbbá a Társulat Észak-magyarországi Területi Szervezetének elnöke volt. Társulati tevékenységéért 1972-ben Herman Ottó érmet, 1985-ben pedig MTE SZ- díjat kapott.

Dr. Dénes György

Kadić emléknep

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat a Magyarhoni Földtani Társulattal közösen Kadić Ottokár halálának 40. évfordulója alkalmából 1997. február 22-én emléknepet rendezett. Az emléknep programja a Farkasréti temetőben kezdődött, ahol a két egyesület által közösen helyreállított sírnál mondott rövid beszéd után a Társulat tagjai koszorút helyeztek el.

Ezt követően a MTE SZ Székházban emlékülésre került sor, amelyen nyolc igen színvonalas előadás méltatta Kadić életét és munkásságát. (Sajnálatos, hogy a rendezvényen a két egyesület részéről csak 25 fő vett részt.) A rendezvény ideje alatt az előadóteremben dr. Kadić Ottokár életét és munkásságát bemutató képek és dokumentumok, valamint általa készített eredeti kéziratos térképek kerültek kiállításra.

Az emlékülést követően a résztvevők a budai Vár volt előjárósági épületénél gyülekeztek, ahol Szablyár Péter tartott megemlékezést, majd megkoszorúzták a falon levő emléktáblát. A rendezvény zárásaként rövid sétára került sor a megnyitás előtt álló Vár-barlangban.

A Kadić emléknappal eredményei az alábbiakban foglalhatók össze:

1. Ha csak egy szűk körű hallgatóság is, de végre részletesebb információkhoz jutott a kiváló tudós és barlangkutató életéről, tudományos munkásságáról, barlangkutató eredményeiről.
 2. A MÁFI Múzeumának vezetője, dr. Kordos László javaslat szinten megfogalmazta egy Kadić Archívum létrehozásának lehetőségét a MÁFI Múzeumában.
- Jelenlévők egyetértettek abban, hogy néhány kézirat formában fennmaradt Kadić művet („Karsztmorfológia”, „Magyarország ill. a Kárpát-medence barlangjai”), ill. néhány, csak kézirat formában fennmaradt térképet—megfelelő támogatás igénybevételével—ki kell adni.
4. Jelenlévők egyetértettek abban, hogy az érdi Földrajzi Múzeum szoborparkjában Kadić mellszobrát állítsanak fel.

Szervezők

Autóbuszos utazás a svájci szpeleológiai kongresszusra

Mint azt már korábban jeleztük, Társulatunk 1997. augusztus 3-23. között autóbuszos utazást szervez a 12. Nemzetközi Szpeleológiai kongresszusra Svájcba. Az út tervezett programja az alábbi:

- Aug. 3. Bp.-Rábafüzes-Griffener Tropfsteinhöhle (Ω)-Klopeiner See Δ (440 km)
- Aug. 4. Eisenkappel-Obir Tropfsteinhöhlen (Ω)-Eisenkappler Hütte-Hochobir (gyalogtúra)-Klopeiner See Δ (40 km)
- Aug. 5. Tschepaschlucht (szurdoktúra)-Klagenfurt (Minimundus)-Klopeiner See Δ (90 km)
- Aug. 6. Krimml vízesés (gyalogtúra)-Zell am Ziller Δ (332 km)
- Aug. 7. Hintertux-Spannagelhöhle (Ω)-felszíni túra-Zell am Ziller Δ (60 km)
- Aug. 8. Feldkirch-Mainau (Blumeninsel/Virágsgiget látogatása)-Schaffhausen Δ (300 km)
- Aug. 9. Rajna vízesés-Grotte de Réclere (Ω)-La Chaux de Fonds (kongresszusi Δ) (340 km)
- Aug. 10. Regisztráció, megnyitó, ismerkedés, Spelemedia gála (kongr. Δ)
- Aug. 11. Grotte de Vallorbe (Ω)-Genf-vissza (kongr. Δ) (300 km)
- Aug. 12. Szabad program (kongr. Δ)
- Aug. 13. Kongresszusi kirándulás (kongr. Δ)
- Aug. 14. Szabad program (kongr. Δ)
- Aug. 15. Szabad program (kongr. Δ)
- Aug. 16. Bern-Beatushöhle (Ω)-Luzern Δ
- Aug. 17. Gleccsermúzeum (Luzern)-Höllgrotte (Ω)-Bellinzona Δ (210 km)
- Aug. 18. Lago Maggiore-Lago di Garda-Asiago Δ (360 km)
- Aug. 19. Oliero Grotte (Ω)-Mestre Δ (130 km)
- Aug. 20. Velence (városnézés)-Trieszt környéke Δ (150 km)

Aug. 21. Grotte Gigante (Ω)-Skocjanski jama (Ω)-Vilenica (Ω) Δ (60 km)

Aug. 22. Postojnska jama (Ω)-Zalec Δ (165 km)

Aug. 23. Pekel (Ω)-Rédics-Bp. (390 km)

Várható költségek:

— *kongresszusi részvételi díj:* korábbi túlfizetések miatt további 7 főig 15 500 Ft (ez az összeg az 1996. december 31-ig biztosított kedvezményes díj), e felett 20 000 Ft

— <i>útiköltség:</i>	16 fő esetén (jelenlegi létszám):	22 500 Ft
	20 fő esetén:	18 000 Ft
	25 fő esetén:	14 000 Ft
	30 fő esetén:	12 000 Ft

Szállás: a kongresszus idején a részvételi díj tartalmazza (7 éjszaka), kísértés résztvevőknek napi 5 svájci frank, a többi napokra kb. 100 osztrák schilling (vagy annak megfelelő helyi valuta/fő)

Belépődíjak: 16 olyan programunk van, ahol belépődíjat kell fizetni (átlagosan 50 osztrák schilling vagy annak megfelelő helyi valuta. Ezen az összegben—barlangok esetében—próbálunk csökkenteni levelezés útján, de előre kell bocsátani, hogy a külföldi barlangok esetében a barlangkutatók is csak minimális (10-20 %) kedvezményt szoktak kapni.

Jelentkezés május 5-ig a kongresszusi részvételi díj, valamint 5.000.- Ft előleg befizetésével a Titkárságon. Bármilyen felmerülő kérdéssel kapcsolatban szívesen állunk rendelkezésükre.

Fleck Nóra és Hazslinszky Tamás szervezők

HÍREK

Élettani és klimatológiai kutatótábor a Cserszegtomaji-kútbarlangban

1997. május 23. és június 1. között második alkalommal rendezzük meg kutatótáborunkat. Tíz fő egy hetet tölt lent a barlangban. Feltáró kutatás mellett klíma, mikrobiológiai, radiometriai, geológiai méréseket is végzünk, miközben orvosi vizsgálatok követik nyomon szervezetünk változásait. A felszínen 15 fő biztosítja a háttérrel. A méréseket a tábor előtt egy héttel elkezdjük (terheletlen állapot), illetve utána szintén egy hétig még lent maradnak a műszerek.

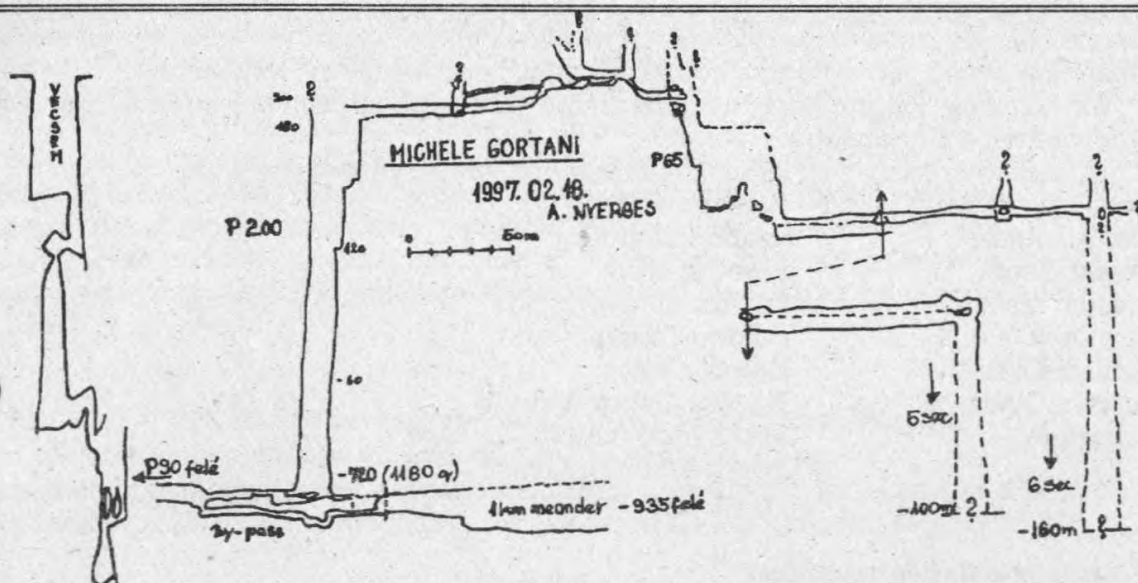
Tisztelettel kérünk mindenkit, hogy május 17. és június 8. között senki szervezzen túrát a Cserszegtomaji-kútbarlangba!

Előre is köszönjük türelmeteket!

A szervezők nevében: Fehér Katalin

Magyar siker Olaszországban: Egy kúrtómászás története

Előzmények: Tarvisiotól mintegy 20 kilométerre emelkedik a Canin-plató, a környék legnagyobb barlangrendszerével. 1993 óta Böröcsök Péter minden télen túrákat szervezett 15-18 fő részvételével az 1900 méter magasan nyíló Michele Gortani-barlangba. A barlangrendszer 935 méter mély és egészen a közelmúltig 13 kilométer hosszú volt.

1995-ben 720 méteres mélységben magasba törő ismeretlen és hatalmas mélységű 25 x 10 méter átmérőjű kürtő keltette fel érdeklődésünket. Elhatároztuk, hogy kimásszuk. A klasszikus mászást 25 méter után folyamatos nittelés váltotta fel. Az akna teljesen tagolatlan volt, és a kőzet homogén jellege miatt csak az úgynevezett modern technikával tudtunk felfelé haladni. A kürtő egyetlen függőleges falat alkotott. 1995-ben 60 méter magasságig jutottunk fel. Halogén lámpáink fénye elveszett a végtelennek tűnő folytatásban.

1996-ben visszatértünk, és motoros fúró, valamint alumínium mászó-állvány segítségével folytattuk a mászást. Sehol egy párkány, sehol egy kiszögellés, a kürtő csak megy felfelé. 115 méter magasságban, vagy 25 méterrel feljebb már sejteni véltük az oldalról becsatlakozó meandert, de időnk lejárt és haza kellett térni.

1997 február. Újra a kürtőben plusz 115 méter magasan, új reményekkel. Húsz méter nehéz, oldaltraverz törős kőzeten a kürtő túloldalára, és végre az első párkány plusz 120 méter magasan. A meander valóban felettünk, de 25 méter még mindig várat magára. Újabb 25 méter mászás, 145 méteren újabb 3 x 1 méteres párkány. Végre elérjük a meandert, amelynek bevágása a kürtőben tovább tör felfelé és a teteje még mindig nem látszik. Ez azért túlzás—mondhatni „súlyos”—de megjött Osi Amerikából, ahol a Yosemite-ben „készült” erre a mászásra. A finisben alig 8 métert mászik, és lámpája fénye áttöri a végtelennek tűnő sötétséget. A magasban felsejlik a meander teteje. Újabb 35 méter mászás, majd az utolsó 15 méter szabadon és plusz 200 méter magasan végre elérjük a régén várt meandert, amely csodák-csodája, ember által járható. A kürtő utolsó 80 méteres szakaszát a jól bevált új technikával és az elmúlt évek tapasztalatainak felhasználásával 3x5 órás akcióban sikerült kimászni.

1997. február 18-án, kedden este mi vagyunk a legboldogabb magyarok Olaszország északi részén. Az új rész bejárása és térképezése után az eredmény: 1200 méter új rész felfelé törő ismeretlen kürtőkkel, mélybe szakadó ismeretlen aknákkal.

Leírásokban és beszámolókbán többször olvastam hitetlenkedve—és bevallom, kissé irigyen—a következőket: „felszerelés és idő hiányában visszafordultak”. Pontosan ezt az érzést kellett átélnünk. Ott álltunk az ismeretlen akna szélén az összes—több száz méternyi—kötelünkkel, a hátunk mögötti beépített szakaszokban. Az akna mélységét csak becsülni tudtuk a beléjük dobott kő zuhanásából, amely 5,

illetve 6 másodperces némaság után ért az aknák aljára. Száz és százhatvan méternél is mélyebb aknák várnak vissza hóolvadás után, hogy folytassuk feltárásukat.

Az alkalmat megragadva megköszönöm társaim kitartását és türelmét, amivel végigkísérték a Gortani túráim során.

A kürtömászó csapat:

Rose Gyuri (1995)

Nyerges Attila

Németh Zsolt

Zsolyomi Zsolt

Rácz Zsolt

Nádasdi Oszkár

Varjassy György

Börcsök Péter

és akik mindent elkövettek, hogy sikerüljön:

Elekes Balázs

Szabó Lénárd

Ligeti Marci

Zih József

Boldog Tamás

Dékány Péter

Kertész Gábor (video)

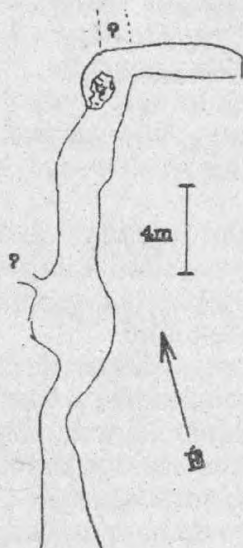
Veres Imre (video)

Ádám Zsolt (Trieszt)

Ónodi Laci (video)

Börcsök Péter

Új barlang a Kecső-völgyben

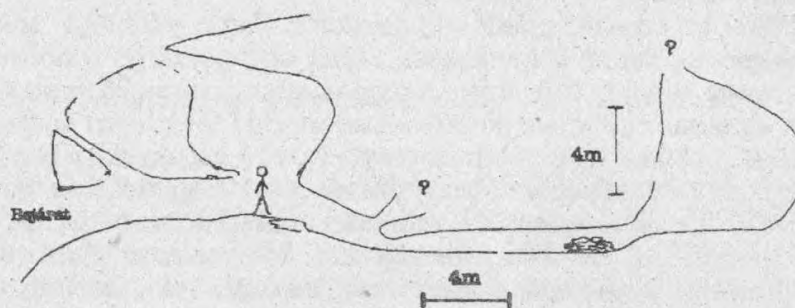
Alaprajz

K3-barlang

(Vánkt)

Rajzolta: Kovács Attila

1997. január 22.

Kiterített metszet

A barlang a Kecső-völgyben, a Babot-kút nevű foglalt forrás Vízmű-területétől 50 m-re K-re, a völgy bal oldalában, a völgytalp felett 8 méternyire, az útról látható kb. 2 m magas, felfelé keskenyedő hasadék jellegű bejáratral nyílik. A bejáratnál méternyi szélességű, emelkedő aljú folyosó kb. a 6. méternél csaknem járhatatlanná keskenyedik. Innen már látható az eddigi méretekhez képest teremmé szélesedő folyosószakasz. E teremcske mennyezete 5-6 m magasságú, felszint közelítő, cseppkőkérges, borsóköves. A csepegés nem jelentős. 2 méternyi magasságban kifelé (a bejárat felé) tartó 20-30 cm vastag cseppkőkéreg képez álmennyezetet. A teremtől tovább befelé a járattalp meredeken lejt, a mennyezet kezdetben 1 m, majd 30 cm „magasságra” csökken. A szűkület előbb balra felfelé tartó ember számára járhatatlan cseppköves hasadék van, bőven megcsorgatva híg állati ürülékkel. A szűkület lapítója után az eddig is száraz, morzsalékos, aprókavicsos, (egér-róka

nagyságrendi tartományú) csontmaradványos (holocén?) agyagkitöltés vízszintesre vált, a mennyezet kissé emelkedik, de nem haladja meg a 60 cm-t. Megfordulni ezen a szakaszon már nem lehet. Enyhe iránytörés után látható lesz a (folyásirány szerinti jobb) oldalfalból/mennyezetből kihullott breccsás kötömb, amely mögött a járattalp kissé (40-51 cm-rel) magasabb szintben folytatódik a keresztörés kb. 6 m magasra felnyúló hasadékába. Ennek alja már vizes, falain barna cseppkőkéreg és abból kinőtt cseppkőzászlók és sztalaktitok láthatók. A vízszintes folyosó folytatása a nedves agyagdomb mögött elképzelhető, bár a (várhatóan nem túl jelentős mennyiségű) kitermelendő anyag elhelyezésére sincs nagyon mód, a huzat hiányában a levegő is kevés.

Kovács Attila

A Mátyás-hegyi-barlang új látogatási rendje

A Mátyás-hegyi-barlang látogatásával kapcsolatban az utóbbi időben felmerült sorozatos problémák miatt a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság BTI-640/2/97 számon az alábbi határozatot hozta, melyet teljes egészében közzéteszünk.

HATÁROZAT

„A Budapest III. ker. külterületén, az ún. Mátyás-hegyi kőfejtőben nyíló Mátyás-hegyi-barlang látogatását (a barlangban történő túrázást) az alább részletezett feltételek betartásával engedélyezem:

1. Barlanglátogatás vezetésére és a barlangkulcs felvételére kizárólag érvényes barlangi túravezetői vagy kutatásvezetői képesítéssel rendelkező személyek jogosultak.
2. A barlanglátogatás során minden öt fő résztvevő mellé egy érvényes barlangi túravezetői vagy kutatásvezetői képesítéssel rendelkező segítő túravezetőt kell biztosítani.
3. A barlangot naponta maximum 50 fő látogathatja meg. Egy-egy barlanglátogatás (túra) minimális létszáma 3 fő, maximális létszáma—a túravezetőket is beleértve—25 fő lehet.
4. A barlang kulcsát a barlanglátogatás vezetője (felelős túravezető) a Barlangüzem ügyeletesétől veheti fel, kizárólag előzetes, a barlanglátogatás körülményeit részletesen tisztázó egyeztetés alapján. (Pál-völgyi-barlang fogadóépülete, 1025 Budapest, szép völgyi út 162. T.: 325-9505).
5. A barlangkulcs átadás és átvételét, valamint a barlanglátogatás adatait és feltételeit kulcsátvételi jegyzőkönyvben kell rögzíteni.
6. A barlanglátogatás kizárólag a kulcsátvételi jegyzőkönyvben meghatározott túraútvonalon és a feltüntetett létszámú csoport részvételével történhet.
7. A barlanglátogatás személyi feltételeinek meglétét, valamennyi résztvevő megfelelő felszerelését (minimum egyéni alapfelszerelés) a résztvevők a Barlangüzem ügyeletesénél kötelesek bizonyítani.
8. A Barlangüzem nyitva tartásán kívüli időpontban a túracsoport köteles felszíni ügyeletet biztosítani.
9. A felelős túravezető köteles a barlangkulcsot megőrizni. A barlangkulcsot másnak átadni, arról másolatot készíteni tilos.

10. A barlanglátogatás időtartama (a kulcsátvétel és a kulcsleadás közötti időtartam) a 24 órát nem haladhatja meg.
11. A barlanglátogatás vezetője felelős a biztonságtechnikai és a természetvédelmi előírások betartásáért. A túrázók a barlanglátogatáson önként, saját felelősségükre vesznek részt.
12. A barlang természetes állapotát meg kell őrizni, a képződményeket a szennyeződéstől és a rongálástól meg kell óvni, a túraútvonalat tisztán kell tartani.
13. A barlangban észlelt rendkívüli eseményeket haladéktalanul jelenteni kell a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóságnak.

Jelen határozatom visszavonásig érvényes. A felsorolt feltételek be nem tartása esetén a feltételek megszegőit a barlanglátogatásra jogosultak köréből kizárom, szükség esetén ellenük a hatósági eljárást megindítom.

Határozatom ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a KTM Természetvédelmi Hivatalához címzett, de Igazgatóságunkhoz 2 példányban benyújtott, 2.000,- Ft-os illetékbélyeggel ellátott fellebbezéssel lehet élni.

INDOKLÁS

A fokozottan védett Mátyás-hegyi-barlang 5 km hosszúságot meghaladó kiterjedésű, nagyrészt könnyen járható, látványos formakincsű járatrendszere jellegénél fogva kiválóan alkalmas a „tanbarlang” szerepre, a barlangjárás, barlangkutató technikájának, gyakorlatának elsajátítására. Természeti adottságai révén, csekély ásványkiválásai miatt a kevésbé érzékeny barlang kategóriába sorolható, azaz számottevő károsodás nélkül viseli az erőteljes igénybevételt.

Fentiekre tekintettel, valamint a barlangra vonatkozó természetvédelmi szempontok messzemenő figyelembevételével a rendelkező részben előírt feltételekkel és korlátozásokkal a barlang látogatását engedélyeztem.

Határozatomat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 51. §. (3.) bekezdése alapján hoztam meg.

A fellebbezési eljárás illetékének mértékét az illetékekről szóló módosított 1990. évi XCIII. tv. 29.§. (4.) bekezdésében meghatározott melléklet XIV. 2. b., pontja alapján állapítottam meg.”

Budapest, 1997. március 6.

dr. Szabó Sándor, igazgató

Varázslatos vesszőcske

A Műsorfüzet 1997. március-áprilisi számában érdekes irodalmi összeállítás jelent meg a varázsvesszőt komolytalannak tartó szerzők műveiből. Érdekes leginkább abból a szempontból, hogy a kétségbevonhatatlan tények, a gyakorlati tapasztalatok és a bigott előítéletek ilyen szorosra gyúrt egyvelege komoly módszertani élvezetet jelent a magamfajta, mémöki szemléletű olvasó számára. Az alábbiakban megkísérlem e három fő kategória néminemű szétválogatását.

1. Én sem hiszem, hogy bármiféle további cáfolatra szorulna az az állítás, miszerint a vesszőt—amennyiben az ténylegesen működik—a Föld mágneses tere mozgatná. M. Mauser energetikai alapú okfejtése teljesen korrekt.

2. Maradéktalanul egyetértek D. K. Toddal abban, hogy a „vesszőket és más hasonló dolgokat használó személyek többsége ... szélhámós”. Hogy ez mennyiben tudatos vagy nem, olyan részletkérdés, amely a téma szempontjából tökéletesen

lényegtelen. Hasonlóképpen igaznak fogadom el a Davies & DeWiest szerzőpáros állítását, „hogy bizonyos személyeknek komoly, gyakorlati hidrogeológiai ismeretei vannak, ami nagymértékben szolgálja varázsvesszeik sikerét”. A problémák ott kezdődnek, hogy ezek az illetők a gyakorlati ismereteket a vessző használata közben—más megfogalmazásban: használata révén—szerezték meg!

3. Az a gondolatsor, miszerint rengeteg ember használja eredménytelenül a vesszőt, tehát az nem működik, ha valaki eredményeket ér el vele, az szükségképp egyéb okoknak tudható be: logikailag hibás. Arra a közismert példázatra emlékeztet, hogy „Hatvan milliárd légy nem tévedhet: együnk sz..t! Ha pedig megteszed és beledöglesz, annak bizonyára más az oka.”

Idáig még egy olyan cikket sem olvastam, egy olyan emberrel sem találkoztam, aki azt állította volna, hogy a vessző mindenki kezében „működik”. Ákik némi tudományos igényvel állnak hozzá a jelenség vizsgálatához, legalább abban egyetértenek, hogy ha egyáltalán működik, akkor sem tudjuk, hogy mitől. Vannak, akik úgymond, érzékenyek, és jobban csinálják. És sokan vannak, akik nem azok, de nagyon hisznek benne.

Én csak egy apró, gyakorlati tapasztalattal szeretnék szolgálni. Annak idején, amikor a MÁFI és a MÄELGI (gyengébbek kedvéért a magyar földtani, illetve geofizikai intézet) a Börzsöny hegység földtani kutatását végezték, az egyik, visszatemetett kutatóárok fölé odaállították a környék legismertebb vesszősét. Végigment az öreg árok fölött, aztán végigment még egyszer, miközben igencsak „jelzett” neki a herkentyű. Aztán megállt az ércesedett zóna fölött, megvakarta a fejét, és azt mondta: „Van itt valami. Nem víz, az biztos. Sejtelmem sincs, hogy mi lehet. Én ilyet még nem tapasztaltam.”

A vesszőt szorgosan markolászó, ám szerintem ahhoz egyáltalán nem értő barátaim szerint én is „érzékeny” vagyok. Természetesen eszem ágában sincs így kutatgatni kis hazánk hegyet mindenféle ércek után kajtatva. A zempléni aranyindikációkat sem így találtuk. A gyakorlatban mindössze egyszer folyamodtam hozzá, amikor a Gáspárszék kiszaradt, szikes tómedrét fúrtuk fel 200x200 m-es hálóban, és az első 5 pontból csak egyszer értük el a 10 m-es lyukkal a talajvizet, pedig az nagyon kellett nekünk. Ekkor, végső kétségbeesésünkben előkaptuk a szerszámot, és a koordináták alapján kijelölt, elví pont 20 m-es körzetében oda álltunk föl, ahol úgy véltük, mintha jelezne valamit. A maradék 35 lukból 32 elérte a vizet. Azóta jóval kevesebbet kacarászom a vessző örültjein (korábban magam sem árkóztam el a kellemes kikapcsolódás eme formájától). Mindez persze lehet lehetetlen, és lehet—kétségkívül meglévő—gyakorlati, hidrogeológiai ismeret. De borzalmasan szívesen megnéznék egy jól elkészített, mesterséges pályán rendezett varázsvesszős bajnokságot. Jelenleg ugyanis halvány fogalmam sincs róla, hogy mennyi valóságalapja van ennek az egész hóbortnak.

Egy dologról azonban mélyen meg vagyok győződve: gyakorlati ismeretek, biztos tények hiányában állítani, vagy elvetni valamit—egyaránt kártékony.

Fügedi Ubul, geokémikus

(A tisztességes tájékoztatás érdekében a Műsorfüzet leköszölte a „vesszőzéssel” kapcsolatos pro és kontra véleményeket, meg olyat is, ahol nem derül ki világosan, hogy az „kétségbevonhatatlan tény” avagy „hóbort”, ld. fent. Az viszont biztos, hogy a módszerrel embert ölni nem lehet. Bárki kipróbálhatja, várjuk a beszámolókat a felfedezett barlangokról. IGAZI GEOFIZIKUS nem akar hozzászólni?

A Szerk.)

Biztosítás

A Bécsi és Alsó-ausztriai Barlangkutató Egyesület (Landesverein für Höhlenkunde in Wien und Niederösterreich) elnöksége lehetőséget biztosít magyar barlangkutatók számára, hogy rajtuk keresztül biztosítást kössenek balesetek esetére.

Az egyesület tagja az Osztrák Barlangkutatók Szövetségének, mely szerződést kötött az Anglo-Elementar Biztosító Rt-vel 2007-ig, s kiterjed a külföldi lakhelyű tagokra is.

A biztosítás az összes szabadidő-sportra érvényes, kivéve a légisportot, továbbá háztartási és gépjárműbaleseteket. A biztosító vállalja a mentés (hegyi, barlangi stb.) és hazaszállítás költségeit. Viszont nem fizet a kórházi költségekért. A biztosítás az egész világon érvényes.

Biztosítási igazolványként az egyesület érvényesített tagkártyája szolgál, tehát be kell lépni az egyesületbe.

A belépéshez az alábbiak szükségesek:

Tagdíj: egy évre 430 ATS,

amely magában foglalja a biztosítási díjat is. A tagdíj egyúttal előfizetést tartalmaz az egyesület havonként megjelenő kiadványára is. Amennyiben azonban valaki a kiadványra nem tart igényt, akkor a diákok tagdíját fizetheti, amely évi 320 ATS.

Ezen kívül az új belépők számára egyszeri 30 ATS belépési díjat kell megfizetni.

Személyi adatok: (név, kor, lakcím, foglalkozás)

Igazolványkép

Biztosítási juttatások: 25 %-os tartós rokkantság esetén: 250.000 ATS

Haláleset: 25.000 ATS

Mentés, hazaszállítás: 250.000 ATS

Érdeklődni lehet: Márkus István (29/352-642)

FŐTITKÁRI BESZÁMOLÓ

az MKBT 1997.március 13-i beszámoló közgyűlésén

Az 1996-évi beszámoló közgyűlés 1996. március 22-én volt. Az azóta eltelt időszak eseményeinek ismertetése előtt azt javaslom, hogy egy perces néma felállással emlékezzünk elhunyt kutatótársainkra, nevezetesen:

† az 1996 május 14-én elhunyt **Pásztory Valterre,**

† az 1996 július 7-én Franciaországban szerencsétlenül járt **Torda Istvánra** és

† az ez év január 8-án elhunyt **Kenessei Ferencre.**

Az eltelt időszak meghatározó eseményei a következők voltak:

Április 22-én két társulati tagunk- **Borzsák Péter** és **Dr. Szunyogh Gábor** Miniszteri elismerő oklevelet, ill. Pro Natura emlékplakettet vett át a Föld napja alkalmából Baja Ferenc minisztertől.

Április 26-május 6 között a **Cserszegtomaji kútbarlangban** több társulati csoport tagjaiból verbuválódott 21 fős csapat élettani és klimatológiai kutatótábort szervezett, melynek eredményeiről a szakmai napokon számoltak be.

Május 17-19. között a Bükkben rendezték meg a **Hágó Kupa** barlangversenyt 18 csapat részvételével.

Az „ALCADI '96” nemzetközi barlangtörténeti szimpóziumon, amelynek első konferenciáját a Társulat szervezte 1994-ben, több társulati tagunk vett részt és adott elő.

Június 21-23. között igen szélsőséges időjárási viszonyok kíséretében került sor a XXIX. Vándorgyűlésre Pilisszentkereszten, 170 regisztrált résztvevővel. A barlangverseny a Szoplaki-ördöglyukban folyt 14 csapat részvételével.

Június 28-július 7. között rendezte meg a Társulat a bakonyi **Kab-hegyen** egyik központi kutatótáborát 46 regisztrált résztvevővel. Ennek során több víznyelőben történt érdemi előrehaladás, ill. a továbbkutatás feltételeinek—ideiglenes—biztosítása.

Július 6-14. között Pilisszentlászlón, 13 fő részvételével zajlott a **XII. Vulkánszpeleológiai tábor**.

Július 7-én a franciaországi Gouffre Berger barlangban váratlan időjárásváltozás miatt szerencsétlenül járt egy angol-magyar csapat, az egyik angol kutató és Torda István életét veszítette. A szerencsétlenség körülményei körüli vita mind a mai napig nem zárult le, jelenleg néhány szaklapban—pl. a BLIKK—folyik.

Július 23-27. között a milécentennáriumi eseménysorba illesztve „**Barlangok a művészetekben**” címmel nemzetközi konferenciát szervezett a Társulat Jósvalfón. Ezen 7 országból 37 szakember vett részt. A konferencia keretében képzőművészeti és „Barlangfestmények és rajzok képeslapokon” címmel időszakos kiállítás nyílt a faluban.

Július 27-én és 28-án a Baradla Hangversenytermében „**Barlangok zenéje**” címmel szimfonikus zenekari hangversenyt rendeztünk, némi ráfizetéssel, de egyöntetű közönségsikerrel.

Augusztus 17-26. között a MAFC Barlangkutató Csoport szervezésében zajlott az **alsóhegyi központi tábor**. Fő célja az Őz-zsomboly tovább-feltárása volt. E mellett folytatódott a Nagyvízes-tebri víznyelőbarlang újra feltárása. Az akcióban összesen 80 fő vett részt.

Szeptember 13-án került sor a szlovákiai Ochtinán (Martonháza), Domicán, ill. Aggteleken az Aggteleki- és Szlovák karszt barlangjainak **világörökség listára** kerülését igazoló UNESCO okmány ünnepélyes átadására. Az előterjesztésben ill. az elismertetés előkészítésében több társulati tagunk vett részt.

Nem társulati rendezvényként szeptember 19-22. között a Vulkánszpeleológiai Kollektíva rendezte meg Galyatetőn a 6. **Nemzetközi Pszeudokarszt Szimpóziumot**.

Szintén a MAFC Barlangkutató Csoport rendezte meg szeptember 21-én a **Lakatos-kupa** barlangi teljesítménytúrát és versenyt, amelyen 14 csapat vett részt.

Október 5-én **ötven éves feltárási jubileumi** emléknapot rendeztek a Sátorkőpusztai-barlangnál, ill. Dorogon.

Október 14-20. között—ugyancsak a milécentennáriumi eseménysorozat részeként—rendeztük meg az „**Idegenforgalmi barlangok világtalálkozóját**” Aggteleken, amely egyben az UIS keretében működő ISCA éves közgyűlése is volt. 12 ország 78 barlangtulajdonosa ill. kezelője vett részt a rendezvényen, az előadások mellett bejárva a budapesti, aggteleki-, bükk-hegységi és szlovákiai idegenforgalmi barlangokat.

November elsején elhunyt barlangkutató társainkra emlékeztünk a **Barlangkutató emlékkertben**, amelynek mintaszerű folyamatos karbantartását a SZIKKTI Barlangkutató Csoport végzi.

November első hétvégéjén Badacsonylábdaihegyen rendeztük meg a 2. szakmai találkozót 156 regisztrált résztvevővel, zsúfolt programmal, utolsó napján barlangi programokkal.

Folytatódtak a **hétfői társulati előadások**. Gádoros Miklós társelnökünk barlangklimatológiai előadássorozatot tartott. Előadás hangzott el a Pál-völgyi-barlang feltárásának történetéről, a Pál-völgyi-barlang földtani viszonyairól (ez a MHFT-tal közös rendezésben), hazai és erdélyi barlangokról (diaporáma bemutató), a mecseki Vízfő forrás vízgyűjtőterületéről és barlangfeltárásairól, a Béke-barlang térképezésének tapasztalatairól, a tatai karsztjelenségekről és barlangokról, valamint „A természet védelméről” szóló új törvényről.

Február 22-én **Dr Kadić Ottokár** halálának negyvenedik évfordulója alkalmából **emlékülést** rendeztünk a MHFT-tal együttműködve. A Farkasréti temetőben helyreállított síremlékét és a volt budavári előjárósági épületen lévő emléktábláját megkoszorúztuk, majd rövid sétát tettünk a kiépítés alatt lévő Vár-barlangban, Kadić életművének egyik kiemelkedő területén.

A beszámolási időszakban **több új feltáró eredmény** is született. A pilis-hegységi Leány-barlang hossza megközelítette az 1 km-t, az ürömi Arnfteátrum-barlang hossza elérte a 350 m-t, a mecseki Szuadó-barlang mélysége elérte az 50 m-t, az edercsi Csodabogyós-barlang hossza 3200 m-re nőtt. A Naszályi-víznyelőbarlangban kürtök kimászásával 500 m új járatot tártak fel. A nagyreményű Buda-barlang hossza 190 m, mélysége 74 m.

Számos kutatócsoportunk és több csoportközi team vett részt jelentős **kiterjedésű külföldi barlangok bejárásában**. Kiemelkedik ezek közül a Böröcsök Péter vezette ez év februári expedíció, amely a **Gortani-barlangrendszerében** jelentős—közel 2 km hosszú új járatszakaszokat tárt fel és dokumentált.

Az elmúlt év elejétől a Társulat bekapcsolódott a **budai Vár-barlang** újramegnyitásának előkészítésébe. A közel 1 km hosszú, új világítási rendszerrel ellátott szakaszt április 15-én adják át a nagyközönségnek. A barlangot az I. kerületi Önkormányzat fogja üzemeltetni. Az Országház utcai bejáratnál lévő középkori pincében a Vár-hegy földtani- hidrológiai viszonyait, ill. a barlang keletkezését, valamint egy barlang-megismeréstörténeti kiállítást rendeznek be.

A barlangkutatók-, barlangjárók-, barlangi idegenvezetők **képzésével** kapcsolatos korábbi gyakorlat megszűnt. Az új törvényi szabályozás ezeket a képzéseket szaknásító tanfolyamok körébe sorolta, jelentős képzési óraszámmal és vizsgakötelezettséggel. Az ennek megfelelően módosított tematikák ill. tananyagok előkészítése megkezdődött, de egyértelműen megállapítható, hogy a Társulat ill. a BTSZ korábbi, változó intenzitású, de folyamatos képzési tevékenysége elakadt, az újraindítás sokáig nem várható magára.

A Társulat szakosztályai ill. bizottságai **igen kis számban, igen változó intenzitással működnek**.

A **Solymári Bizottság** folytatta a barlang hétvégenként történő bemutatását. A forgalom az előző évinek 70 %-ra csökkent.

Az **Oktatási Bizottság** az előbbieken vázolt helyzet miatt egy kicsit talajvesztetté vált.

A **Barlangterápiai Szakosztály**—amely tagjainak tevékenysége a legelismertebb a nemzetközi szakkörökben—a kölcsönös informálás szintjén, ill. külföldi konferenciákon történő színvonalas szakmai képviseléssel hallgatott magáról.

A **Vulkánszeleológiai Szakosztály** folytatta kataszterező tevékenységét és megrendezte a 6.Pseudokarszt Szimpóziumot.

A **Barlangvédelmi Szakosztály** barlangtakarítási akciókat szervezett és bonyolított le.

A Karszt és Barlangnak, Társulatunk lapjának szerkesztése a főszerkesztő Dr. Balázs Dénes betegségének súlyosbodását, majd halálát követően elakadt. Reményeink szerint az 1993-94-es számok fognak idén megjelenni. Ezt tekintem a társulati működés egyik legsúlyosabb anomáliájának, amelyben a szerkesztési problémák mellett a lap színvonalas cikkekkel történő ellátása is akadozott az elmúlt években.

A tisztújítás óta eltelt két évről összefoglalóan megállapítható, hogy a Társulat működött, de **szervezeti életében mélyreható változások nem mentek végbe.** Ennek okait vizsgálva röviden az alábbiakat állapíthatjuk meg:

— a Társulat **alapszabály szerinti működési rendje** nem viseli el egy harmadik évezred felé közeledő, igen felgyorsult tempójú környezet kihívásait, jelentős költségei, igen nehezen bővíthető forrásai folyamatosan tökehiányos állapotban tartják, ami még kisebb vállalkozások megkezdését is kizárja;

— A Társulat **elhelyezése** változatlanul megoldatlan, három kis alapterületű helyiségünkben—amelyekért nem kis bérleti díjat fizetünk—az alapvető munkavégzés és speciális könyv- térkép- és dokumentációgyűjteményünk elvárható színvonalú tárolási, hozzáférési körülményei sem biztosíthatók. Kiadványaink, irattárunk jelentős része egy időnként elárasztott pincében van felhalmozva, ahol **állaguk** folyamatosan romlik, egy-egy árvíz után jelentős értékeket kell kiselejteznünk, magyarul kidobnunk.

— a Társulat elhelyezéséhez nyújtott segélykérésünk—amelyet a tisztújító közgyűlés résztvevőinek aláírásával Dr. Tardy János helyettes államtitkár úrhoz küldtünk—érdemi előrelépést, kézzel fogható eredményt nem hozott, annak ellenére, hogy a **Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületének irodahelyiségei azóta is üresen és kihasználatlanul állnak.** Rendkívül sajnálatosnak tartom, hogy a Társulat vezetése ebben a kérdésben ennyire enervált és tehetetlen. Ha egy MKBT székház építéséhez kérnénk megkülönböztetett eljárást és támogatást..., no de nem erről van szó. Meglévő, kihasználatlan építményrész hasznosítását szeretnénk, céljainkhoz méltó és alkalmas környezetben, de úgy látszik, erre nem vagyunk méltók. Idén már azt sem tudtuk elérni, hogy előadásainkat a Szemlő-hegyi előadóteremben tartsuk, a Kadić emléknep ottani megrendezésének visszautasítása az egész hazai barlangügy semmibe vevésének volt ismételt deklarálása.

A Társulat jövőre ünnepelheti újraalakulásának **40.évfordulóját.** Mindnyájan reméljük, hogy csak az előzőekben vázolt problémák megoldásának irányában elmozdulva készülődhetünk méltó módon erre. Ehhez kérem a Társulat valamennyi tagjának és szimpatizánsának segítségét.

Szabylár Péter, főtítkár

*Szerkeszti: Fleck Nóra és dr. Kósa Attila
Felelős Kiadó: Dr. Hevesi Attila, elnök
Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat*

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1027 Budapest, Fő u. 68.

Tel/Fax.: 201 9493

NYOMTATVÁNY